

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

TESTAS

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Kurie pirmieji rašytiniai lietuvių kalbos paminklai?
 a) Gedimino laišakai;
 b) Lietuvos statutas;
 c) Lotyniškos knygos, išleistos 1503 m., paskutiniame puslapyje įrašyti poteriai.

2. Kada išleista pirmoji spausdinta lietuviška knyga?
 a) 1545 m.;
 b) 1547 m.;
 c) 1595 m.

3. Kur išleista?
 a) Vilniuje;
 b) Karaliaučiuje;
 c) Tilžėje.

4. Koku būdu knygoje nurodytas jos autorius?
 a) įrašytas prieš knygos pavadinimą;
 b) įsislaptinęs eiliuotos lietuviškos prakalbos akrostiche.

5. Kuri pirmoji lietuviška knyga LDK?
 a) Jokūbo Morkūno "Postilė";
 b) Konstantino Sirvydo "Punktai sakymų";
 c) Merkelio Petkevičiaus "Katekizmas";
 d) Mikalojaus Daukšos "Katekizmas".

6. Kas pirmosios lietuvių k. gramatikos, parašytos lotynų k. ir išleistos 1653 m., autorius?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Ką primena šie metai?
 1864 – 1904
 1883 – 1886
 1889 – 1905

8. Kokius sunkumus lietuvių k. patyrė XVIII – XIX a.?

- a) Sulenkėję Lietuvos bajorai ir didikai atsisakė gimtosios kalbos.
 b) Dvarai ir sulenkėję kunigai lenkino žmones.
 c) Lenkų k. įsigalėjo kaip valstybinė raštų kalba.
 d) Lietuvių k. neišleista nė vienos pasaulietiško turinio knygos.
 e) Religinio turinio lietuviškų raštų kalba buvo labai užteršta svetimybėmis.
 f) Carinės Rusijos valdžia uždraudė lietuvišką spaudą.

9. Kokie reikšmingi lituanistikos mokslui darbai išleisti XIX amžiuje?
 a) "Knyga nobažnystės krikščioniškos, išleista 1653 m.

- b) Karaliaučiaus universiteto prof. Frydricho Kuršaičio "Lietuvių kalbos gramatika" vokiečių k. (1876 m.)
 c) Augusta Šleicherio pirmoji mokslinė "Lietuvių kalbos gramatika" (1856 m.)
 d) Antano Juškos "Lietuvių-lenkų kalbų žodynas", pradėtas leisti 1884 m.

10. Prahos universiteto prof., atvykęs į Mažąją Lietuvą mokyti lietuvių k., tyręs lietuvių k. lyginamuoju istoriniu metodu ir 1856 m. išleidęs pirmąją mokslinę "Lietuvių kalbos gramatiką"

11. Kada susiformavo bendrinė lietuvių k.?

- a) 1918 m., paskelbus Lietuvos nepriklausomybę.
 b) "Aušros" laikraščio leidimo metais.
 c) XIX amžiaus pabaigoje.

12. Kurios tarmės pagrindu susiformavo bendrinė kalba?

- a) Aukštaičių rytiečių (K.Sirvydo raštų kalba).
 b) Žemaičių (S.Daukanto, M.Valančiaus raštų kalba).
 c) Vakarų aukštaičių (J.Basanavičiaus, V.Kudirkos, J.Jablonskio raštų kalba).
 d) Mažosios Lietuvos (K.Donelaičio, D.Kleino raštų kalba).

13. Kodėl ta tarmė tapo bendrinės kalbos pagrindu?

- a) Ta tarmė gražiausia.
 b) Tame krašte anksčiausiai panaikinta baudžiava, ekonomiškai stipresni valstiečiai leido daugiau vaikų į mokslą, taigi iš to krašto kilo daug inteligentų, žymių tutinio sąjūdžio veikėjų, tarp jų J.Basanavičius ir V.Kudirka, leidę ta tarme laikraščius "Aušrą" ir "Varpą".
 c) Ta tarmė rėmėsi svarbiausios lietuvių k. gramatikos (A.Šleicherio ir F.Kuršaičio), iš tos tarmės kilęs J.Jablonskis, vadinamas bendrinės kalbos tėvu.
 d) Ta tarmė iš visų lietuvių kalbos tarmių geriausiai skiria ilguosius balsius nuo trumpųjų ir per 400 metų nuo pirmosios lietuviškos knygos pasirodymo išliko mažiausiai pakitusi.

14. Kauno universiteto profesorius, žymiausias lietuvių kalbos tyrėjas, didžiojo "Lietuvių kalbos žodyno" sumanytojas ir rengėjas, 1924 m. išleidęs pirmąjį jo sąsiuvinį, tyręs lietuvių žodžių kilmę, vietovardžius ir asmenvardžius.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--

15. Pirmąją išsamią lietuvių tarmių klasifikaciją pateikė

- a) Kazimieras Jaunius;
 b) Jonas Basanavičius;
 c) Antanas Baranauskas.

16. A.Baranauskas sukūrė šiuos gramatikos terminus:

- a) rašyba, priešdėlis, dalyvis, sakinytis, tarmė, kamienas;
 b) balsis, rašyba, tarmė, raidė, sakinytis;
 c) priegaidė, veiksmažodis, kamienas, priešdėlis, asmuo, dalyvis.

17. K.Jaunius sukūrė šiuos kalbotyros terminus:

- a) priesaga,rieveiksmis, kamienas, dalyvis;
 b) tarmė, rašyba, sakinytis, raidė, balsis;
 c) veiksmažodis, tarmė, asmuo, linksnis, raidė.

18. Kas parengė 6 tarmių aprašus ir straipsnį apie lietuvių kalbos priegaides?

- a) A.Baranauskas;
 b) K.Jaunius;
 c) M.Valančius.

Atsakymai

1. C
2. B
3. B
4. B
5. D
6. DANIELIUS KLEINAS
7. a) Spaudos draudimas
- b) "Aušros" leidimo metai
- c) "Varpo" leidimo metai
8. A, B, C, E, F
9. B, C, D
10. AUGUSTAS ŠLEICHERIS
11. C
12. C
13. B, C, D
14. KAZIMIERAS BŪGA
15. C
16. B
17. A
18. B